

Datum: Rijeka, 26. lipnja 2025.

Kolegij: Medicinska sociologija

Voditelj doc. dr. sc. Franjo Mijatović

e-mail voditelja: franjo.mijatović@medri.uniri.hr

Izvoditelji:

doc. dr. sc. Franjo Mijatović (franjo.mijatović@medri.uniri.hr)

dr. sc. Gordana Šimunković (gordana.simunkovic@medri.uniri.hr)

Ana Depope, mag. soc. (ana.depope@medri.uniri.hr)

Katedra: Katedra za javno zdravstvo

Studij: Prijediplomski stručni studiji - Radiološka tehnologija redovni

Godina studija: 1

Akadska godina: 2025./2026.

IZVEDBENI NASTAVNI PLAN

Podaci o kolegiju (kratak opis kolegija, opće upute, gdje se i u kojem obliku organizira nastava, potreban pribor, upute o pohađanju i pripremi za nastavu, obveze studenata i sl.):

Kolegij Medicinska sociologija je obvezni kolegij na prvoj godini Stručnog prijediplomskog studija Radiološke tehnologije i sastoji se od 10 sati predavanja i 20 sati seminara, te nosi 1 ECTS-a. Kolegij se izvodi na Katedri za javno zdravstvo Fakulteta zdravstvenih studija Sveučilišta u Rijeci, u prostorijama Fakulteta zdravstvenih studija (oznaka Z).

Sadržaj kolegija je slijedeći:

TEME PREDAVANJA:

1. Uvod u kolegij
2. Teorijski pristupi u sociologiji
3. Temeljni sociološki pojmovi I
4. Temeljni sociološki pojmovi II
5. Sociologija i profesionalizacija zdravstvenih profesija - radiološki tehničari
6. Modeli zdravlja
7. Društveni čimbenici zdravlja i bolesti
8. Nejednakosti u zdravlju i zdravstvu
9. Posebne sociologije unutar m. sociologije: sociologija tijela
10. Tehnologizacija medicine

TEME SEMINARA:

1. Uvod u seminarsku nastavu
2. Socijalne odrednice zdravlja i bolesti

3. Etiketiranje i stigmatizacija u zdravstvu
4. Tehnologizacija medicine i tijelo
5. Odnos zdravstveni radnik/ca – pacijent/ica
6. Participacija djece
7. Mentalno zdravlje
8. Socijalna patologija
9. Javne politike i zdravlje
10. Vrednovanje ishoda učenja seminarske nastave

Izvođenje nastave:

Nastava se izvodi u obliku predavanja i seminara. Izvršavanjem svih nastavnih aktivnosti te pristupanjem završnom ispitu student stječe 1 ECTS bod.

Predavanja (10 P) - klasična (ex-katedra) predavanja s mogućnošću uključivanja studenata/ica; prikupljanje teorijskih znanja i informacija na temelju primjera, kratki video isječci

Seminari (20 S) - interaktivna nastava temeljena na primjerima kroz upotrebu metode razgovora; gledanje dokumentarnih filmova na temu seminara; izlaganje grupnih prezentacija temom vezanih uz seminarsku nastavu i pripremljeni temeljem radova koje će studenti/ce dobiti od izvoditelja/ica nastave; grupni zadaci koji se izvršavaju na samom seminarskom satu nastave

Popis obvezne ispitne literature:

Prezentacije s predavanja

Popis dopunske literature:

1. Haralambos, M., Holborn, M. (2002). *Sociologija – teme i perspektive*. Zagreb: Golden marketing- tehnička knjiga.
2. Illich, I. (2012). *Medicinska nemeza*. Zagreb: Litteris.
3. McGann, P. J., Hutson, D., Katz, B. (ur.), *Sociology of Diagnosis*, (2011) Rothman.

Nastavni plan:

Popis predavanja (s naslovima i pojašnjenjem):

1. Uvod u kolegij (društvo, evolucija društvenosti nastanak i razvoj sociologije, posebne sociologije – m. sociologija)
2. Teorijski pristupi u sociologiji i njihovi predstavnici, metodološki pristupi, metode istraživanja, medicinska sociologija vs. socijalna medicina
3. Temeljni sociološki pojmovi (sociološka imaginacija, društvena struktura i djelovanje, socijalna stratifikacija)
4. Temeljni sociološki pojmovi (institucije, kultura, socijalizacija, obitelj, devijantnost, rad)
5. Sociologija i profesionalizacija zdravstvenih profesija - radiološki tehničari (razvoj profesije, odnosi s drugim profesijama, rizici i odgovornosti)
6. Biomedicinski model zdravlja, socijalna konstrukcija zdravlja i bolesti, zdravlje po sebi/za-sebe?, socijalni kontekst zdravstva
7. Društveni čimbenici zdravlja i bolesti (spol/rod, rasa, klasa, obrazovanje, okoliš, nejednakosti,

socijalne veze)

8. Nejednakosti u zdravlju i zdravstvu (pravo na zdravlje vs. pravo na zdravstvenu zaštitu)
9. Posebne sociologije unutar m. sociologije (sociologija tijela)
10. Tehnologizacija medicine (tehnika i medicina, utjecaj na zdravlje, slika u medicini)

Ciljevi i očekivani ishodi predmeta

1. DEFINIRATI temeljne sociološke pojmove; sociološke teorije i glavne predstavnike; elemente društva i društvenih pod-sistema; sadržaj i podjelu medicinske sociologije i zasebnih grana razvoja; prava pacijenata;
2. OPISATI sociološke metode proučavanja društva; ulogu kulture i institucija u društvu; društvene čimbenike zdravlja i bolesti; socijalnu organizaciju medicinske profesije; socijalnu distribuciju bolesti;
3. RAZLIKOVATI metodologiju društvenih i prirodnih (biomedicinskih znanosti); zdravstveno ponašanje u zdravlju i bolesti;
4. OBJASNITI vezu medicine i drugih društvenih sustava; organizaciju medicine kao društvenog sistema; povezanost društvenih trendova (razvoj znanosti) i utjecaja na okoliš
5. ANALIZIRATI društvene sisteme povezane s područjem zdravlja i bolesti; modele zdravlja i bolesti; društvena shvaćanja zdravstvenog ponašanja; odnose moći u medicini te položaj medicine u društvu i javnosti, te odnose službene i alternativne medicine.

Popis seminara s pojašnjenjem:

Uvod u seminarsku nastavu

Ciljevi i očekivani ishod: upoznati studente/ice s ciljevima, sadržajem i metodama seminarske nastave te razviti reflektivni pristup medicinskoj sociologiji

Socijalne odrednice zdravlja i bolesti

Ciljevi i očekivani ishod: objasniti vezu socijalnih nejednakosti i zdravlja, definirati socijalne odrednice zdravlja, analizirati društvene uzroke i posljedice pojedinih bolesti

Etiketiranje i stigmatizacija u zdravstvu

Ciljevi i očekivani ishod: definirati etiketiranje i stigmatizaciju, objasniti utjecaj etiketiranja i stigmatizacije pacijenata/ica na zdravlje pacijenata/ica, analizirati društvene uzroke i posljedice etiketiranja i stigmatizacije, razlikovati vrste stigme, promicati antistigma kampanje

Tehnologizacija medicine i tijelo

Ciljevi i očekivani ishod: razumjeti kako suvremene medicinske tehnologije mijenjaju poimanje ljudskog tijela, zdravlja i bolesti; kritički promišljati ulogu tehnologije u oblikovanju odnosa između pacijenta/ica i zdravstvenog sustava

Odnos zdravstveni radnik/ca – pacijent/ica

Ciljevi i očekivani ishod: razumjeti dinamiku odnosa između zdravstvenih radnika/ica i pacijenata/ica kroz sociološke koncepte moći, komunikacije i povjerenja

Participacija djece u zdravstvu

Ciljevi i očekivani ishod: istražiti načine uključivanja djece i mladih u donošenje odluka o vlastitom zdravlju; razlikovati participativna prava djece i postupke njihova uvažavanja

Mentalno zdravlje

Ciljevi i očekivani ishod: razviti svijest o važnosti mentalnog zdravlja (uključujući i mentalno zdravlje zdravstvenih radnika/ca) i stigme u zdravstvenom sustavu

Socijalna patologija

Ciljevi i očekivani ishod: razumjeti pojam socijalne patologije i njezin odnos prema zdravlju i zdravstvenom sustavu; analizirati utjecaj različitih oblika devijantnog ponašanja (ovisnosti, nasilje, kriminalitet i dr.) na zdravlje pojedinaca i zajednica.

Javne politike i zdravlje: socijalna i zdravstvena politika

Ciljevi i očekivani ishod: razumjeti ulogu javnih politika u oblikovanju sustava zdravstvene zaštite i utjecaj zdravstvenih i drugih socijalnih politika na različite društvene skupine

Vrednovanje ishoda učenja seminarske nastave

Ciljevi i očekivani ishod: provjeriti i reflektirati usvojena znanja i vještine tijekom seminarske nastave

Popis vježbi s pojašnjenjem:

Kolegij Medicinska sociologija izvodi se bez vježbi.

Obveze studenata:

Ocjenjuju se sljedeće aktivnosti:

- aktivnost na nastavi
- grupni zadaci koji se izvršavaju na samom seminarskom satu nastave
- izlaganje grupnih prezentacija temom vezanih uz seminarsku nastavu i pripremljeni temeljem radova koje će studenti/ce dobiti od izvoditelja/ica nastave
- završni ispit

Ispit (način polaganja ispita, opis pisanog/usmenog/praktičnog dijela ispita, način bodovanja, kriterij ocjenjivanja):

Nastava (najviše do 50 bodova)

Tijekom nastave, kroz oblike kontinuiranog praćenja i vrednovanja studenata/ica, moguće je ostvariti najviše 50 bodova. Studenti/ce koji su tijekom nastave ostvarili od 0 do 24,99% ocjenskih bodova od ocjenskih 50 bodova koje je bilo moguće steći tijekom nastave, ne mogu izaći na završni ispit i moraju ponovno upisati predmet. Studenti/ce koji su tijekom nastave ostvarili minimalno 25 ocjenskih bodova, mogu pristupiti završnom ispitu.

a) Kontinuirano praćenje nastave

Student/ica može izostati s 30% nastave zbog zdravstvenih razloga što opravdava liječničkom ispričnicom. Nazočnost na predavanjima i seminarima je obavezna. Ukupan broj sati je 30, dakle dopušteni broj izostanaka je 10 sati. Na nastavi je obavezno biti 20 sati kao uvjet za izlazak na ispit (od toga minimalno 7 predavanja i 13 seminara).

b) Aktivnost na nastavi (do 10 bodova)

Aktivno sudjelovanje tijekom predavanja i u seminarskim raspravama, priprema za nastavne jedinice itd.

c) Grupni zadaci na seminarskom satu nastave (do 20 bodova)

Grupni zadaci na seminarskom satu nastave obuhvaćaju zadatke koji će biti dani na samom seminarskom satu nastave studentima/icama raspoređenima u manje grupe. Grupni zadaci na seminarskom satu nastave uključivati će rad na primjerima iz prakse.

d) Izlaganje grupnih prezentacija (do 20 bodova)

Izlaganje grupnih prezentacija uključuje prezentacije radova koje će studenti/ce dobiti prije nastave i koji su temom vezani uz seminarsku nastavu. Prezentacije će se pripremiti prema zasebno kreiranom protokolu.

d) Završni ispit

Završni test studentima/cama nosi maksimalno 50% ocjene, tj. bodova. Na testu nema negativnih bodova. Uvjet za prolazak je 50% ispravno riješenog testa. Sva pitanja iz testa bit će iz održane nastave i dostupnih materijala. Test je koncipiran na način kratkih pitanja s mogućnošću odabira točnog odgovora, bez odabira odgovora (upisivanje odgovora), te s maksimalno tri pitanja esejskog tipa (npr. Objasnite ...!) (spomenuta pitanja ujedno nose po 3 boda).

Mogućnost izvođenja nastave na stranom jeziku:

Trenutno ne postoji kapaciteti.

Ostale napomene (vezane uz kolegij) važne za studente:

Pohađanje nastave

Prisutnost na nastavi utvrđuje se prozivkom na početku sata. Mobitele i druge slične uređaje nije dozvoljeno koristiti tijekom nastave, a posebno tijekom polaganja ispita. Eventualna utvrđenost prikrivanja nečijeg izostanka ili pogrešno predstavljanje i druga slična kršenja uobičajenih normi ponašanja, bit će sankcionirana. Osim u vrijeme konzultacija i po dogovoru, nastavnici/ce su dostupni/putem elektroničke pošte. Svaka komunikacija putem maila nužno mora biti potpisana, na nepotpisanu poštu nismo dužni odgovarati.

Kašnjenje i/ili neizvršavanje zadataka

Sve eventualne sankcije u smislu kašnjenja, neispunjavanja obaveza i sličnog, detaljnije su pojašnjene u opisu konkretnih aktivnosti.

Akadska čestitost

Od studenata/ica, ali i nastavnika/ca se očekuje međusobno poštivanje, pristojnost, izvršavanje dužnosti i odgovorno međusobno ponašanje, ali i jednako ponašanje prema obavezama. I nastavnici/ce i studenti/ce svojim ponašanjem trebaju služiti kao primjer. U radu je dakako moguće učiniti propuste, no važno je znati da je riječ o propustu (a ne pogrešnoj namjeri!) na koju je potrebno ukazati. Svaki oblik prisile ili diskriminacije smatra se težim kršenjem normi. Dokument koji studentima/cama i nastavnicima/cama stoji na raspolaganju je Etički kodeks Sveučilišta u Rijeci.

Kontaktiranje s nastavnicima

Vjerojatno najsigurniji oblik komunikacije je putem službene elektronske pošte. Za opće upite u vezi kolegija odgovoran je voditelj kolegija doc. dr. sc. Franjo Mijatović (franjo.mijatovic@medri.uniri.hr). Studenti/ce mogu direktno kontaktirati i asistentice dr. sc. Gordanu Šimunković (gordana.simunkovic@medri.uniri.hr) i/ili Anu Depope (ana.depope@medri.uniri.hr). Voditelji kolegija i asistentica će potvrditi zaprimanje poruke i odgovoriti na svaki upit studenata/ica. Ukoliko student/ica ne dobije odgovor, molimo da se ne ustručavate i da ponovno kontaktirate (za slučaj neuspjelog slanja pošte). U skladu s Uredbom o zaštiti osobnih podataka, izvoditelji kolegija dužni su odgovoriti isključivo na mailove upućene sa službene adrese (xxx@uniri.hr).

Informiranje o predmetu

Sve informacije u vezi kolegija studentima/cama će bit dostupne tijekom/do kraja nastave, te objavljene na webu Katedre. Eventualno nepoznavanje obaveza isključiva je odgovornost studenta/ice. Kašnjenja u smislu ispunjavanja obaveza su prihvatljiva, no u pravilu nose gubitak određenih bodova (ukoliko nije drugačije regulirano).

Očekivane opće kompetencije studenata/ica pri upisu predmeta

Za upis kolegija nisu potrebne specifične kompetencije, premda se očekuje da studenti/ce imaju temeljno predznanje i vještine pretraživanja interneta i korištenja računala, te da se služe engleskim jezikom (temeljno razumijevanje).

SATNICA IZVOĐENJA NASTAVE (za akademsku 2025./2026. godinu)

Raspored nastave

Datum	Predavanja (vrijeme i mjesto)	Seminari (vrijeme i mjesto)	Nastavnik/ca
3.3.2026.	10,15 – 12,00 P1-P2 Z4		doc. dr. sc. Franjo Mijatović
5.3.2026.		10,15 – 12,00 S1-S2 Informatička uč.	Ana Depope, mag. soc.
10.3.2026.	10,15 – 12,00 P3-P4 Informatička uč.		doc. dr. sc. Franjo Mijatović
12.3.2026.		11,15 – 13,00 S3-S4 Z2	Ana Depope, mag. soc.
17.3.2026.	10,15 – 11,00 P5 Z2		doc. dr. sc. Franjo Mijatović
19.3.2026.	12,15 – 14,00 P6-P7 Infektologija		doc. dr. sc. Franjo Mijatović
19.3.2026.		14,30 – 16,30 S5-S6 Z1	Ana Depope, mag. soc.
24.3.2026.		10,15 – 12,00 S7-S8 Z3	Ana Depope, mag. soc.
26.3.2026.	13,15 – 16,00 P8-P10 Z2		doc. dr. sc. Franjo Mijatović
31.3.2026.		10,15 – 12,00 S9-S10 Informatička uč.	dr. sc. Gordana Šimunković / Ana Depope, mag. soc.
2.4.2026.		11,15 – 14,00 S11 – S13 Informatička uč.	dr. sc. Gordana Šimunković
7.4.2026.		10,15 – 12,00 S14-S15 Informatička uč.	dr. sc. Gordana Šimunković
9.4.2026.		11,15 – 14,00 S16-S18 Informatička uč.	dr. sc. Gordana Šimunković
14.4.2026.		10,15 – 12,00 S19-S20 Informatička uč.	dr. sc. Gordana Šimunković

Popis predavanja, seminara i vježbi:

	PREDAVANJA (tema predavanja)	Broj sati nastave	Mjesto održavanja
P1	Uvod u kolegij (društvo, evolucija društvenosti nastanak i razvoj sociologije, posebne sociologije – m. sociologija)	1	Z4
P2	Teorijski pristupi u sociologiji i njihovi predstavnici, metodološki pristupi, metode istraživanja, medicinska sociologija vs. socijalna medicina	1	Z4
P3	Temeljni sociološki pojmovi I (sociološka imaginacija, društvena struktura i djelovanje, socijalna stratifikacija)	1	Informatička uč.
P4	Temeljni sociološki pojmovi II (institucije, kultura, socijalizacija, obitelj, devijantnost, rad...)	1	Informatička uč.
P5	Sociologija i profesionalizacija zdravstvenih profesija - radiološki tehničari	1	Z2
P6	Biomedicinski model zdravlja, socijalna konstrukcija zdravlja i bolesti, zdravlje po sebi/za sebe?, socijalni kontekst zdravstva	1	Infektologija
P7	Nejednakosti u zdravlju i zdravstvu (pravo na zdravlje vs. pravo na zdravstvenu zaštitu)	1	Infektologija
P8	Društveni čimbenici zdravlja i bolesti: spol/rod, rasa, klasa, obrazovanje, okoliš, nejednakosti, socijalne veze	1	Z2
P9	Posebne sociologije unutar m. sociologije	1	Z2
P10	Tehnologizacija medicine	1	Z2
	Ukupan broj sati predavanja	10	

	SEMINARI (tema seminara)	Broj sati nastave	Mjesto održavanja
S1	Uvod u seminarsku nastavu	1	Informatička uč.
S2	Socijalne odrednice zdravlja i bolesti – socioekonomski status, rod i spol, socijalni kapital	1	Informatička uč.
S3	Socijalne odrednice zdravlja i bolesti – socioekonomski status, rod i spol, socijalni kapital	1	Z2
S4	Socijalne odrednice zdravlja i bolesti – socioekonomski status, rod i spol, socijalni kapital	1	Z2
S5	Socijalne odrednice zdravlja i bolesti – socioekonomski status, rod i spol, socijalni kapital	1	Z1
S6	Socijalne odrednice zdravlja i bolesti – socioekonomski status, rod i spol, socijalni kapital	1	Z1
S7	Etiketiranje i stigmatizacija u zdravstvu	1	Z3
S8	Etiketiranje i stigmatizacija u zdravstvu	1	Z3
S9	Tehnologizacija medicine i tijelo	1	Informatička uč.
S10	Tehnologizacija medicine i tijelo	1	Informatička uč.
S11	Odnos zdravstveni radnik-pacijent	1	Informatička uč.

S12	Odnos zdravstveni radnik-pacijent	1	Informatička uč.
S13	Participacija djece	1	Informatička uč.
S14	Mentalno zdravlje	1	Informatička uč.
S15	Mentalno zdravlje	1	Informatička uč.
S16	Socijalna patologija	1	Informatička uč.
S17	Socijalna patologija	1	Informatička uč.
S18	Javne politike i zdravlje: socijalna i zdravstvena politika	1	Informatička uč.
S19	Javne politike i zdravlje: socijalna i zdravstvena politika	1	Informatička uč.
S20	Vrednovanje postignutih ishoda učenja tijekom seminarske nastave	1	Informatička uč.
Ukupan broj sati seminara		20	

	ISPITNI TERMINI (završni ispit)
1.	17.6.2026.
2.	8.7.2026.
3.	11.9.2026.
4.	22.9.2026.